

1945;

Krigens sidste dage Fredens første

Krigen løb løbsk

02.01. Radiofabrikken Torotor sprænges i luften, BOPA modtager hyldest-telegram fra Churchill, Roosevelt og Stalin.

12.01. Schalburgkorpset opløses, de får valget mellem aktiv tjeneste på Øst-fronten eller terror i Hipo-korpset; flertallet valgte smørhullet Danmark, hvilket også fremgår med al tydelighed af tallene for deres terror.

08.02. 200 fanger overføres til Frøslev;

16.02. 250 fanger overføres fra Frøslev til koncentrationslejre.

19.02. 106 fanger overføres til koncentrationslejren Dachau.

23.02. Souschefen for Svend Stålgruppen i Hipo likvideres efter afhøring.

25.02. Ildkamp i Rold Skov, 14 Hipofolk dræbt.

26.02. 10 henrettet; heraf 4 – 6 BOPAfolk fra James gruppe.

Når jeg beskriver denne fase i besættelsestiden, er det for at give dig baggrunden for de hændelser, der skete umiddelbart før – under – og efter den 4. maj 1945. Når jeg i dag ser tilbage, i fredens trygge lys – er det mere end svært for mig at acceptere forløbet.

Ingen undskyldning, men et forsøg på forklaring.

Du kan naturligvis blive forarget og tage afstand, men mit formål er at vise dig, hvordan jeg oplevede befrielsesrusen og beskrive, at når nogen udøver vold, spiller herremand, undertrykker og ydmyger, udløser dette et had, som får modparten til at reagere.

Reaktionerne er da oftest lige så primitive og grusomme, da man fortrinsvis styres af en hævnfølelse som udelukker næstekærlighed.

For mit eget vedkommende, og det gælder vel for flertallet af mine kammerater og velsagtens også de nazistiske terrorister, der havde været på Øst-fronten, så blev alle påvirket af de umenneskelige oplevelser, som de havde haft.

De blev afstumpede og forråede.

Vore tab – beretningerne om mishandlinger af kammerater – den frygt og angst vi levede i, i alle døgnets 24 timer, var så voldsomme, psykiske påvirkninger, at de fik alle vore indbyggede tærskler og grænseværdier om medmenneskelighed, tolerance osv. til at skride.

Krigen havde påvirket mig, som den påvirkede flertallet.

Krig er en forbrydelse. Vold avler vold.

Vold udelukker næstekærlighed.

Krige har kun tabere. Den danske bonde dog undtaget.

Indtil dette tidspunkt havde Hipoerne kørt rundt i Københavns gader i politiets patruljevogne, Ford V 8 personvogne. Dørene var taget af, for at lette ind- og udstigning.

BOPA gik i gang, og det dæmpede Hipoerne, de optræder ikke så åbenlyst mere og blev bange for at rykke ud fra deres huler.

Februar - Hipoerne gives fri – pløk dem

Razziaer, hvor hele gader blev spærret af tysk feldgendarmeri med tilfældige arrestationer samt Hipofolk (Hilfspolizei) som drønedede rundt i dansk politis patruljevogne skydende vildt omkring sig var nu dagligdag.

Glem ikke, at der også blandt os danske var et had mod tyskerne, dette had ville man forstå, hvis man havde oplevet danske, kvinder, børn, unge og gamle optræde som rutinerede frontsoldater, når de smed sig ned på gaden for at søge dækning for nazisternes terrorskydninger bag lygtepæle og andet, overpisset af byens hunde.

Efterretningerne, som slap ud fra fangne kammerater, berettede om, hvorledes Hipoerne udsatte dem for frygtelige pinsler. Deres mishandlinger var ikke mindre umenneskelige end Gestapos, og næsten daglig blev man vidne til deres terror af befolkningen. Børn, unge, gamle kvinder og mænd skræmte de med deres vilde skyderier i gaderne.

Alle hadede dem som pesten, og endelig langt om længe besluttede Frihedsrådet at sætte en stopper for deres hærgen.

De blev erklæret fredløse, som man af og til havde gjort med de værste stikkere, som var svære at få ram på. Når nogen blev givet fri, opstod der grupperne imellem en kappestrid, en vis form for konkurrence om at være den, der først fik grisebasserne bragt hinsides.

Ole og Mikkel åbner ballet

På vej gennem Blågårdsgade efter en vel overstået aktion må de gøre holdt og trække deres cykler ind i en port. Sagen er simpel, regnen har gennemblødt avispapiret, som deres maskinpistoler har ligget indpakket i på bagagebæreren, derved er de blevet synlige for enhver.

Hipoer ankommer til pladsen, springer ud, skyder vildt omkring sig råber og skriger brovtende efter folk. Gamle og unge smider sig bag alt, hvad der bare kan give nogen dækning.

Dengang var lygtepæle mere end overtissede af hunde. Deres efterladenskaber flød i rigt mål på gaderne. Du må derfor tænke dig, at det krævede en vis overvindelse at smide sig på gaden og kravle i ly bag lygtepæle eller andet, der var for hånden.

Ole og især Mikkel, som i min erindring står som noget af det fredeligste og mest besindige, man kan forestille sig, bliver ret forargede og beslutter sig for at give slynglerne nogen opdragelse.

Oversat til godt dansk. Nu skulle de fyre have måsen på komedie.

Lynhurtigt er maskinpistolerne klar, de træder ud på gaden, spreder sig, så de har nogle gode skudvinkler; står godt dækket og så starter de ballet. Systematisk gennemhuller de den ene slyngel efter den anden, flere Hipofolk smider deres våben, rækker hænderne i vejret og skriger:

«*Nåde – nåde.*» Det fik de ikke den dag.

Vanløse – Linje 13's endestation

Vanløsegruppen, Petters folk, havde fået alle tiders gode idé, Hipoerne aflyttede alarmcentralen hos brandvæsenet, og når en ambulance blev kaldt ud, hvor der havde været skyderi, dukkede de op med en eller flere vogne. Petter fik en kvinde til at spille rollen, hun ringede op, og meget ophidset og skræmt beder hun om en ambulance, for hendes mand var skudt af frihedskæmpere.

Ambulancen dukker op og sendes ned på en sidevej. Hipovognen dukker op, det er lige ved at være for nemt. Folkene stod godt placerede med en god dækning, det var bare at fyre løs.

Ingen overlevende, ambulancen kunne køre igen med uforrettet sag. Der var kun lig.

Vigerslev Alle

Tre mand piller bagruden ud af en stor amerikansk personvogn og kører rundt for at «fiske» en Hipovogn. De håber på at få bid. På Vesterbro bliver de opdaget af en Hipovogn, som optager forfølgelsen.

Jagten går ud til Valby, ud ad Vigerslev Allé, her er dejligt fredeligt, her kan de åbne ild uden at skade uskyldige.

Tiden er kommet, frugten er moden, nu skal der høstes.

Skytten på bagsædet afgiver ordren til chaufføren:

«*Hold afstanden*» og kort efter lyder det. «*NU.*»

Det er signalet til sidemanden foran, han slår et par håndbomber an og dropper dem. Da de eksploderer under Hipovognen, fyres et helt magasin af. Hipovognen rammer et træ, og de tre mand kan stille og roligt gå tilbage og fuldføre værket.

Alle Hipofolkene blev dræbt.

Hvem det var af vore folk, ved jeg ikke.

Utterslev Mose

Om det er de samme tre, der vil gentage spøgen fra Vigerslev Alle, ved jeg ikke, men på ny er en vogn ude at «fiske.» De får bid og lokker Hipoerne ned i Utterslev Mose.

Ordren: «*Hold afstanden*» lyder og kort efter. «*NU!*»

Men ak og ve, idioten har i den bidende kulde glemt at rulle vinduet ned og håndbomben ligger nu i vognbundens mørke og hvæser. Fra den er slået an, til den sprænger, går der tre sekunder.

Det lykkedes ham at få fat i den og vippe den ud, men tiden er gået, den sprænger under deres baghjul med det resultat, at vognen vælter og kurer ind i en have.

Hipofolkene kan nu i ro og mag stige ud og lege fugleskydning til de noget omtumlede aktører.

Kammeraterne tager benene på nakken og slipper mirakuløst væk i hver sin retning, trods et heftigt skyderi.

En af dem undslipper ved at løbe ud på isen i Utterslev Mose.

Alle overlevede. Et af versene i en af de BOPAsange, som vi har sunget efter krigen, lød:

Kan I huske dengang,
Da vi ud på isen sprang,
Og Hipos kugler i ørerne sang?
Det var tider, jubi jubi jæi.

Islev Station

Petter foreslår, at vi ved Islev Station skal lave det perfekte bagholdsangreb. Forholdene er de bedst tænkelige. Hvis du står af ved stationen og ser dig omkring, vil du give mig ret.

Jeg hørte damens opkald til alarmcentralen, det lød troværdigt, hun ville givetvis have kunnet gøre sig på Det kongelige Teater.

Ambulancen kom, den blev placeret på en sidevej, men vore gæster udeblev. Damen blev bedt om at kalde op igen. Ny ambulance, men ingen Hipoer. Da vi havde ventet omkring en times tid, måtte vi dybt skuffede finde anden beskæftigelse.

Efter BOPAs aktioner blev Hipoerne sjældne i gadebilledet.

Bjarne, Louis Hansen dræbt under en afvæbning på et tidspunkt, hvor den lille generalstab og deres samarbejdspartnere – samarbejdspolitikkerne havde lagre med våben og ammunition.

Bjarne var et af de mange ofre for Den skæve Våbenfordeling. En ustraffet forbrydelse mod aktivt kæmpende modstandsfolk.

Bjarne Hansen kaldet Louis

faldt som et af mange ofre for den skæve våbenfordeling. Min gamle gruppe strejfede rundt efter Hipoer og møder en eller to tyske officerer med dejlige skydere.

De forsøger at holde dem op, men der går kage i det. Louis kan ikke få sin maskinpistol hurtigt nok frem, den hænger fast i frakken, og den ene tysker når at trække sin pistol – skyderiet starter.

Under dette dukker tyske lastbiler op med maskingeværer på taget og drengene flygter til alle sider. Louis bliver tilbage, og dækker kammeraterne. Palle skal jeg møde i Smallegade, han er for sent på den, noget må være gået galt. Katastrofen lyser ud af ham.

Han slutter sin beretning af med:

«Jeg er helt sikker på, at jeg er den eneste overlevende, de andre er dræbt eller taget til fange.»

Jeg forsøger at trøste og berolige ham.

Mit Waffenschein var ægte – det skal forstås således, at hvis tyskerne ved en arrestation ville kontrollere det, ville de konstatere, at det fandtes i deres arkiv.

Vi deler nu de steder imellem os, hvor vi ved, at drengene vil give livstegn fra sig, hvis de stadig er i live. Det giver pote hver gang, men vi mangler Louis.

«Kender du hans logi, Palle? Okay! Lad os tage derud, men vi må have folk på gaden til at dække os.»

Louis boede til leje hos en ældre dame. Hun stirrer bekymret på os, da vi beder hende lukke os ind på værelset. Vi finder intet, tyskerne kan bruge mod os.

«Undskyld frue, ved De, om den unge mand har gemt ting og sager andre steder? De kan vente besøg af det tyske politi når som helst.»

Hvis De bliver spurgt, har vi ikke været her.»

«Er der sket ham noget? Han var sådan en nydelig, ung mand.»

«Det er det, vi prøver at finde ud af.»

På min vej over Knippelsbro går en af vagterne lige direkte hen mod mig, hans maskinpistol hænger vandret, klar til skud.

Det er helt vanvittigt, jeg har Colten på mig, men ikke mit Waffenschein. (tysk tilladelse til at bære pistol)

Skal jeg tage billetten, skal han med på rejsen. Jeg får lindet Colten rundt i lommen, afsikret og spændt hanen. Men pludselig råber han til en vagt bag mig, som han bare vil snakke med.

Jeg var skræmt – ved at blive panisk. Senere skal jeg til Teddy på Vodroffsvej. Ved Frihedsstøtten er jeg pludselig spærret inde mellem to kæder af feltgendarmer. «Roligt» stiger jeg af cyklen, trækker den med begge hænder på styret hen til en soldat sidst i kæden og spørger:

«Guten Abend. Bitte, wie spät ist es?»

Han ser på sit ur og fortæller mig venligt, hvad klokken er. Jeg kan passere. Ved Vesterbrogade – Frederiksberg Allé er der en ny razzia, men den undgår jeg ved at smutte gennem en passage. Hos Teddy ankommer jeg temmelig oprevet og med sved på panden.

De har haft de samme oplevelser og er lige så stakåndede. Det er, som om tyskerne har sat alt disponibelt mandskab på gaden i aften. Her sidder vi så, mismodige, nedtrykte og diskuterer, hvad kan vi gøre? I aften kan vi ikke gøre mere. Det er for farligt at gå ud, nerverne hænger tyndslidte uden på tøjet. Alle, som Louis har viden om, er advaret, ingen af vore depoter kan han røbe, vi kan kun vente. Trætte, udslidte, går vi til ro.

Palle tog en lænestol og to stole, jeg tog gulvet, men ligesom vi er ved at falde i søvn, hører vi en bildør smække. Hen til vinduet, linde på mørklægningsgardinet, vi kan skimte en Hipovogn. Tøjet er allerede på.

«Palle, prøv at smutte op ad køkkentrappen. Kommer de, må du bare plukke dem. Tag skoene med. Jeg tager hovedtrappen.»

Du bliver her Teddy.»

Uden en lyd lindede vi dørene op, og med skoene i den ene hånd og pistolen i den anden listede vi en etage op. Sekunderne føltes som minutter, minutterne som timer. Endelig hørte vi vognløse smække, de kørte igen. Vi samledes endnu engang, måske mere paniske end før.

Vi var mere end trætte af denne forbandede krig. Ville den dog aldrig få ende?

Næste morgen kører vi til en Falck Station i Rødovre og forhører os, om de har haft en udrykning dagen før til Brøndby. Tøvende siger de ja, og da vi presser dem, fortæller de, at de har samlet liget op af en ung mand; han var fuldstændig gennemhullet.

«Kan I beskrive ham?»

Beskrivelsen passede desværre alt for godt på Louis. Da de havde kørt Louis til Retsmedicinsk Institut, tog vi derud. Nu kunne tyskerne sidde derinde og vente med et stille håb om, at vi ville dukke op.

Vi får fat i et tilfældigt bybud og forklarer ham vort problem. Jeg tager legitimationskortet fra ham og noterer hans navn og adresse ned.

«Ved du, hvorfor jeg gør det?»

«Ja!» Siger han, «hvis jeg stikker jer, ved man, hvem man skal skyde. Bare tag det roligt, det her klarer far som en svedske.»

Han er kvik. Han drager af, og vi ser ham gå ind med en pakke, så han har en god forklaring. Da han kommer ud igen, stiler han direkte mod os og siger:

«Der er ingen problemer.»

«En dame vil komme ud, hun har hvid kittel på, hvis I følger hende, kommer I ind ad en bagdør.»

«Fint! Tak skal du have.»

Han er rørt over vor taknemmelighed, den dag kunne vi spise af hånden af hvem som helst.

«I har vel ikke brug for en frisk mand?» «Senere, måske.»

Damen får nogle oplysninger og er ikke i tvivl. Hun trækker en bære ud, trækker et klæde væk. Jo det var Louis.

«Ved I hvem han er?» «Ja!»

«Vi vil gerne have præcise oplysninger. Det legitimationskort, han havde på sig, var jo falskt.»

«Vi kan give Dem hans navn, mere har vi ikke nu, men De kan få besked lige så snart, vi har de rigtige oplysninger.»

«Har tyskerne foretaget sig noget?»

«Nej!» «Har han familie, forældre?» spørger hun.

«Ja!» «Hvem giver dem besked?»

«Det må vi nok hellere gøre.»

Vi skred. Hidtil havde det været en tung gang, men det, der var tilbage, var ikke lettere, tværtimod. Der var langt, meget langt ud til forældrenes lille parcelhus i Tårnby. Tankerne kværnede rundt. Ville de tage det, som jeg troede min moder ville?

Hvordan skulle man få det sagt? Familien sad samlet om aftensmaden. Alle var klar over, uden at spørge, at noget var galt, men hvor galt?

En lillebroder og en søster så på os med store øjne. Moderen kendte Palle, da han og Louis havde været skolekammerater. Faderen sidder stille, han virker forsagt, forslidt. Når han taler, vidner hans sprog om en opvækst nord for København, Hellerup, Gentofte, men det nydelige sprog passer ikke til hele hans duknakkede optræden med et par hænder store som skovle, skorpede af arbejdsmandens hårde slid.

Moderen bryder resolut den efterhånden pinefulde pause og spørger Palle: «Nå, du er jo en sjælden gæst, hvad bringer så jer herud i dag?»

Ingen tvivl, det var hende, der havde bukserne på i den familie. Jeg skotter op til hende, hun kender da svaret, hun har gættet budskabet.

«Bjarne (Louis var dæknavnet), har været ude for et uheld, en ulykke.»

«Er han kommet til skade?» spørger faderen.

«Ja!» «Hvor slemt er det?»

«Så slemt, som sådan noget kan blive,» siger Palle.

«Er han død?» spørger moderen. «Ja!

«Hvordan er det sket?»

«Tyskerne har skudt ham.» Faderen stirrer vantro på os.

Dengang forstod jeg det ikke, men faderen fik efter krigen en dom for som nazist og landsforræder at have været sabotagevagt.

For ham var nazister og tyskere vennerne. Han havde ikke drømt om, at de på noget tidspunkt ville skade ham eller nogen i hans familie.

En verden brød sammen for vore øjne.

Moderen ville have facts på bordet.

Nu fortalte jeg, at deres søn havde været en god sabotør. Hvis de havde hørt svensk eller engelsk radio, havde de måske hørt en aktion fra en fabrik, der blev sprængt i luften. Den havde deres søn været med på. Videre, at sønnen under en ildkamp havde kæmpet til sidste patron, havde dækket sine kammerater, så de kunne slippe væk, at han havde dræbt en del tyskere, før han selv blev dræbt.

Jeg følte min forklaring som tom, krigsliderlig bragesnak, men var den ikke bedre end ingenting? Jeg gjorde alt for at trøste, for ligesom at lægge plaster på såret. Faderen sad hændervridende, stammende,

«*min ældste søn, dræbt af tyskere, min søn, sabotør?*»

Vi havde skævet til maden, men der var ikke en krumme tilbage, børnene havde nærmest slikket tallerkenene. Vi måtte lade sulten skrumple videre i vore slunkne maver. Nå, vi skulle videre i dagens tekst, og jeg gik over til det praktiske. Ville moderen tage ud på Retsmedicinsk i morgen?

Ja, det ville hun absolut. «*Kan De tage Bjarnes papirer med?*»

Derude vil man gerne have de nøjagtige oplysninger. Hvis De får problemer, ligegyldigt med hvad, lægger De en besked i et af vore brevsteder. De kan lade et af børnene aflevere den. Hvis det er nødvendigt, kontakter jeg Dem.»

To dage efter reagerer hun, sygekassen vil ikke betale til begravelsen, fordi Louis havde ikke betalt sit kontingent. Jeg kontakter hende og spørger noget tvivlende:

«*Fortalte De ikke, at Bjarne havde været sabotør, og at han var dræbt i ildkamp med tyskere?*»

Jo, det havde hun da, men de sagde, at det spillede ingen rolle, og man kunne vel ikke forlange, at sygekassen skulle betale for andres dumheder.

«*Kan De beskrive den fyr for mig?*»

Det gjorde hun. I al sin sorg, med sine uoverskuelige problemer følte hun, at disse arrogante skrankepaver havde ydmyget hende ved at tale ned til hende. Hun følte, at de havde hånet hende, denne forslidte, beskedne, uanseelige arbejderkvinde.

Hun var ubeskriveligt ulykkelig, de fyre havde ikke gjort hendes sorg mindre. Jeg får, forarget, som jeg er, fat i Teddy og beder ham hjælpe mig med at få formaliteterne på plads. Han tøver ikke, han har følt min vrede, mit had. «*Med største fornøjelse, min dreng.*» (Teddy var 35 år gammel og jeg 19)

Ankommet til sygekasselokalet, siver vi ind og blomstrer. Ingen tager notits – af os fattigrøve; 4 ekspedienter + to kunder udgør forsamlingen; en lille, grå, slipseklædt maddike går højrøvet rundt. Betragter man ham, er man ikke i tvivl. Han udstråler; her er jeg. Jeg er denne verdens navle. Jeg er en mand, der har magt. Denne penneslikker havde sikkert mindre i hyre end en arbejdsdreng, men han var da pænt klædt.

Han passede til moderens beskrivelse.

«*Må jeg ikke nok ordne ham?*» spørger Teddy.

Dette er den helt store kærlighed ved første øjekast.

«Vi må klunse om det, for jeg vil også godt give ham lidt opdragelse, det trænger han til.»

Planlægning af det videre forløb var unødvendigt, det var bare at gå til makronerne. Da kunderne er ude, låser jeg døren, og Teddy har jernet (pistolen) fremme i samme sekund.

Han råber: *«Hvis nogen forsøger at lave numre, slå alarm, eller hvad Fanden de ellers kan finde på af dumheder, så dør de. Forstået?»*

Ingen var i tvivl. Alle sad musestille.

Maddiken kaldte jeg hen til skranken og forklarede ham stille og roligt, hvorfor vi var kommet i audiens hos netop ham, hans velærværdighed. Han kendte sagen, den havde han behandlet og afsluttet, Louis var i restance, der var ikke noget at komme efter. Basta.

Teddy blev flintrende gal, han var mildt sagt rasende; inden skiderikken nåede at blinke, havde Teddy fat i hans skjortekrave og hev ham ind til sig.

«Nåh, den sag er afsluttet og af dig, din elendige, stinkende lort? Nu skal jeg afslutte dig, så din familie ikke kan kende dig igen.»

Underbiddet var skubbet frem, øjnene glødede af indestængt had og raseri, også jeg blev bange for ham.

Lynhurtigt sprang jeg over skranken, vristede fyren ud af hænderne på Teddy, holdt godt fast i maddiken, stak Colten, op mellem øjnene på ham og siger til Teddy:

«Nej, du kan tro, det er løgn. Det svin her får du ikke fornøjelsen at skyde hovedet af, han er min.»

Det er et ret anseeligt hul, sådan en Colt har (kaliber 11,45), og da han glor ind i munden er det helt slut; han brød fuldstændigt sammen. Damerne sad musestille, men de skjulte øjekast røbede, at de af deres hele og fulde hjerte nød seancen, de undte ham den røvtur, han fik her. Han kunne ikke stå på benene, han var kollapsede.

Vi halede ham op på skranken. *«Nå din lille højrøvede lort, har du noget, du vil betro os, inden vi ekspederer dig?»* Han hakkede og stammede en masse uforståeligt af sig. *«Tal højt. Tal, så vi kan forstå dig.»* Havde dog han bare vidst.

«Fortalte moderen dig ikke, at sønnen var dræbt i kamp med tyskere?»

Hånedede du ikke bare den stakkels moder? Spurgte du din overordnede?»

«Ja!» Det var ikke ham, der bestemte, det var direktøren.»

«Du er fuld af løgn, den afgørelse har du truffet på egen hånd, det har du jo lige pralet af. Hvor har vi din direktør?»

Han peger mod en dør i den anden ende af kontoret.

Til damerne siger jeg: *«Husk, hvad vi har sagt.»*

Vi braser ind, slæbende på skvattet. Direktøren optræder værdigt, han prøver at holde facaden. Sagen er korrekt behandlet, der kan ikke ændres på den afgørelse. Han ævler videre i kancellistil, jeg afbryder ham, for det er slut med både min og Teddys tålmodighed.

«Vor tid er begrænset, har De forstået, at en af vore venner er dræbt i kamp med tyskerne, og at han skal have en ordentlig begravelse?»

«Ja, men reglerne og lovene er jo sådan, at bla', bla'!»

Han ville fortsætte sit ævl.

Jeg gad ikke mere og siger nu til Teddy:

«Sagen er afgjort, vi kan ikke gøre mere. Ham her er altså det største røvhul af de to; ham skyder jeg hovedet af. Så kan du tage den lille skiderik der, men sørg for ikke at sprøjte mig til.»

«Fint, jeg er også dødtræt af deres cirkus, men skal vi ikke give dem bare én chance?» spørger Teddy.

«Nej, vi kan sku' da ikke blive her hele dagen, det er jo ikke en femårsplan.»

Begge har vi nu demonstrativt afsikret og spændt hanerne på jernene, og jeg er gået om bag direktøren og kildrer ham i nakken med Colten. *«Okay – 30 sekunder.»* Vi kikker på urene, de er begge paralyserede. Direktøren stønner noget. *«15 sekunder,»* siger Teddy.

Direktøren er helt fra snøvsen og siger igen noget ret uforståeligt, men højere. Maddiken jamrer.

Jeg spørger: *«Siger De nu, at De vil ordne begravelsen.»* *«Ja!»* *«Godt, den køber vi, men har De også forstået, at det skal være en ordentlig begravelse, og at hverken moderen eller familien skal have flere problemer?»* *«Ja!»*

«Vi sender repræsentanter fra modstandsbevægelsen ud og kontrollerer begravelsen, og er den ikke 100 % i orden, så ryger I begge to. Det vil være os en sand fornøjelse.»

Jeg får kontakt til min mor, Else og beder hende tage ud til begravelsen.

Hun prøver at undslå sig.

«Jeg var jo også til Lille Svends begravelse,» siger hun, «jeg kan ikke tåle alle de begravelser. Jeg sidder hele tiden og tænker på, at det lige så godt kunne være dig, der ligger i kisten».

Selv samme dag, som vi havde været i audiens i sygekassen, tager de to skiderikker ud til Louis mor, beklager og undskylder deres uforskammede behandling af hende og lover hende bod og bedring. Hun kan blot fremsætte sine ønsker, og de vil blive opfyldt til punkt og prikke.

Alle formaliteter vil de ordne, hun skal ikke have nogen form for besvær. Louis mor er overrasket, især over skriverkarlens forvandling.

Louis søster spurgte efter krigen, *«sig mig John var det dig, der sørgede for Bjarnes begravelse?»*

«Ja!» «Hvad har du gjort, for de var fuldstændig fra den?»

«Ingenting, blot snakket lidt med dem.»

Om begravelsen berettede min mor – Else – modstandsbevægelsens repræsentant:»

«Uden for og inde i kirken var fyldt op med beplantninger, de må have samlet træer ind fra hele København. Overalt strålede levende lys i kirken. (Stearinlys var en sjældenhed.) På balkonen var et meget stort kor og en operasanger, samt en kammerkoncert – kvartet.

Ved du hvad Aage, sangene havde ikke den almindelige sorte sørgerand, nej, det var en guldkant.

Ved kisten lå en meget stor krans med bånd, der lyste langt væk.

Den var fra sygekassen.»